

převážně tlumočnické služby, komunikační karty a jiné překladáče. Migrantka se ale v akutních situacích může ocitnout v pozici neinformované a nic netušící pacientky i přesto, že v péči o ně zdravotníci kladou důraz na různé překladatelské strategie.

Workshop opětovně a konkrétně poukázal na nelehkou situaci migrantek v českém prostředí. Ve zdravotnickém systému jsou zranitelné nejen z důvodu jazykových bariér, ale zejména nepříznivě nastavených zdravotních/cizineckých politik. Kategorii rámuující témata příspěvků bylo reprodukční zdraví migrantek. Od plánování rodičovství nebo případného potratu přes těhotenství a předporodní péči až po porod a poporodní péči jsou migrantky vystaveny obtížným volbám, které je mohou přivést na okraj pomyslné ekonomické, psychické a fyzické propasti. Je tedy nutné se tématu dále věnovat – ať už prostřednictvím výzkumných, neziskových či vládních aktivit – a výsledky přetavovat v účinné politiky, jež napomohou ke zlepšení životní úrovně migrantek v České republice.

Propojování genderového výzkumu a tvorby politik. Zpráva z AtGender Spring Conference 2017⁷⁸

Kristýna Pospíšilová, Hana Hašková, Alena Křížková

Ve dnech 19. až 21. dubna 2017 proběhla v litevském hlavním městě Vilniusu konference s názvem *Bridging Gender Research and Policy Making: Missing Links, Good Practices, Future Scenarios* (Propojování genderového výzkumu a tvorby politik: Chybějící spojení, dobré praxe a budoucí scénáře). Konference byla zorganizována pod záštitou Evropské asociace pro genderový výzkum, vzdělávání a dokumentaci (ATGENDER) s podporou Evropského institutu pro genderovou rovnost (EIGE) a Univerzity ve Vilniusu. Primárním cílem konference bylo nacházet způsoby, jak propojovat poznatky genderového výzkumu v akademické sféře a tvorbu politik pro potírání antigenderismu a homofobie, dále pro podporu reprodukčních práv, diverzity a vzdělávání v genderové rovnosti. V oblasti akademického výzkumu se konference zaměřila na intersekcionální perspektivu a metody intersekcionálního výzkumu. Konference se účastnilo více než 150 účastníků a účastnic z oblasti vědy, aktivismu a politiky.

Celou akci zahájily svými proslovy Caroline Ausserer a Agnès Hubért. Caroline Ausserer je nezávislou novinářkou, moderátorkou a specialistkou na diverzitu se zaměřením na politiku EU, lidská práva, LGBTIQ*, migraci a gender, působící v Berlíně. Již

⁷⁸ Zpráva byla zpracována v rámci projektu GA ČR (reg. č. 15-137665).

mnoho let se věnuje aktivismu v oblasti LGBTIQ* a pracuje v mezinárodní pracovní skupině LGBT Evropského parlamentu. Od roku 2016 je součástí rady Network of European LGBTIQ* Families Associations (NELFA) a je styčnou osobou pro příští Mezinárodní den rovnosti rodin a Mezinárodní den proti homofobii, transfobii a bifobii (IDAHOT). Ve svém příspěvku pod názvem „Travelling through Different Worlds: Linking Queer Feminism in Academia, Media, Activism and Politics“ (Cestování různými světy: Spojení Queer feminismu v akademii, médiích, aktivismu a politice) hovořila o svých zkušenostech z různých úhlů pohledu. V oblasti queer feminismu se věnovala problematice binárního myšlení, které označila za počátek diskriminace, útlaču a násilí na neprivilegované části binárního spektra. Podle jejího názoru nemůžeme zatím odmítnout binární kategorizaci, ale její používání by mělo vždy jít ruku v ruce s jejím kritickým zhodnocením a vnímáním různých forem genderu a genderových identit. Význam genderu by neměl být trvale stanoven, ale měl by být neustále znovu vyjednáván v závislosti na konkrétním kontextu. V oblasti aktivismu představila svou aktivistickou činnost pro hnutí LGBTIQ* a boj za práva osob LGBTIQ* a jejich rodin. Dále se věnovala tématům jako sexismus, skleněný strop a chybějící veřejná prezentace vědkyň i zásluh žen ve veřejném prostoru obecně. Přes své aktivistické činnosti se dostala k otázce médií. Upozornila, že právě aktivismus představuje možnost, jak se jednoduše dostat do médií a upozornit na důležitá témata. Zdůraznila ale, že s tím se pojí i mnohá rizika a nesnáze. Především to, že diskuse v médiích je často velmi nerovnoměrná a upřednostňuje populistický a tradiční přístup k otázkám rovnosti žen a mužů a práv osob LGBTIQ*. Na závěr se věnovala otázce, jak mohou být oblasti, jako je věda, aktivismus a média vztaženy k politice. Jak může být dosaženo politické změny pomocí genderového výzkumu? Na prvním místě podtrhla důležitost zvoleného jazyka a položila si následující otázky: Jak učinit témata snadno srozumitelnými? Jak bojovat proti předsudkům? A jak překonat obtížnost určitých termínů? Na závěr podtrhla tři pravidla pro efektivní využití genderového výzkumu pro politickou změnu: 1. srozumitelnost, stručnost a pragmatičnost; 2. využívání příběhů pro vysvětlení důležitosti konkrétního výzkumu; 3. vyvozování politických požadavků z konkrétních příběhů a jejich prezentace tvůrcům a tvůrkyním politik.

Agnès Hubért na konferenci vystoupila s příspěvkem „Can European Citizenship Act as a Catalyst for Feminist Change?“ (Může být evropské občanství katalyzátorem feministických změn?). Agnès Hubért byla novinářkou a poté tvůrkyní politik v Evropské komisi. Je profesorkou v oblasti genderu a sociálních nerovností na vysoké škole College of Europe a spolupracující výzkumnou pracovnící společnosti PRESAGE (genderový program společnosti Science Po) a zakládající členkou prvního evropského feministického think tanku Gender 5 plus (<http://gender5plus.eu/>). Je autorkou knihy *l'Europe et les Femmes, Identités en Mouvement* a mnoha dalších vědeckých publikací. V roce 2016 byla spoluautorkou studií *Integrating Gender into EU Econo-*

mic Governance, Oxymoron or Opportunity a 20 Years of EU Gender Mainstreaming: Rebirth out of the Ashes. Ve svém příspěvku Agnès Hubért analyzovala složité interakce mezi nadnárodními a národními politickými strukturami a jejich potenciál pro prosazování transformativních změn právě v oblasti dosahování genderové rovnosti. Sdílela své zkušenosti z různých rolí tohoto akčního pole, aby ukázala, jak je mnohdy náročné vyjednat změnu politiky, která se nakonec může zdát jako málo významná, protože je často výsledkem mnoha kompromisů.

Konference dále nabízela rozmanité konferenční panely. V rámci panelu zaměřeného na gender a politiku se diskutovalo např. o kariérních šancích političek, typologii přístupů žen k feminizmu a o konceptu soukromého feminizmu v českém kontextu. V panelu soustředěném na genderově orientované násilí byla pozornost věnována zejména možnostem metodologicky smíšeného výzkumu násilí v partnerských vztazích a problematice sběru administrativních dat o znásilnění a násilí v partnerských vztazích v zemích EU. Panel se zaměřením na muže a maskulinity se věnoval aktuálním výzvám v oblasti politik rodičovské „dovolené“ a zkrácených pracovních úvazků a dále reprodukci maskulinní sexuality v kontextu internetových seznamek. V panelu mapujícím gender a média byla pozornost věnována mainstreamingu a zobrazování komunity LGBTIQ* v médiích.

Součástí konference byl také workshop „Intersectional Research: How to Do It“? (Intersekcionalní výzkum: Jak na něj?). Na workshopu byly probírány různé intersekcionalní přístupy a jejich metodologie: Jak nejlépe sbírat, analyzovat a interpretovat empirická data s důrazem na intersekcionalní přístup? Jak by měl vypadat ideální „intersekcionalní dataset“? Jak nastínit pojem intersekcionality lidem při rozhovorech? Jak interpretovat data intersekcionalně?

Tyto a podobné otázky byly v rámci workshopu rozebírány vědci a vědkyněmi z mnoha vědních oblastí a úhlů pohledu. Ač je intersekcionalní přístup stále známější a těší se rostoucí popularitě na akademické půdě i u tvůrců a tvůrkyň politik, některé důležité otázky zůstávají nezodpovězené. Intersekcionalní kvantitativní i kvalitativní výzkum je stále ještě ve fázi mapování možností a hledání vhodných metod a technik výzkumu. Velkou výzvou zůstává i snaha uvést intersekcionalní přístupy i jejich empirické aplikace do povědomí širší vědecké veřejnosti.

V průběhu konference se uskutečnilo také valné shromáždění ATGENDER, na kterém bylo zvoleno pět nových členek předsednictva této organizace.

Příští Evropská konference feministického výzkumu bude ATGender pořádat 12.–15. 9. 2018 v Göttingenu v Německu.